

עיר-תעשייה

סדרת מרחבים - אדריכלות ותכנון עירוני

עורכי הסדרה

ד"ר יצחק בנימיני

עידן צבעוני

ועדה אקדמית

פרופ' אליעזר (אד) גרינשטיין

פרופ' רבקה פלדחי

פרופ' חנן חבר

עיר-תעשייה

טלי חתוקה
רוני בר
מירב בטט
יואב זילברדיק
כרמל חנני
שלי חפץ
מיכאל יעקובסון
הילה לוטן

המעבדה לעיצוב עירוני

החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם
אוניברסיטת תל אביב

רסלינג

City-Industry

Tali Hatuka
Roni Bar
Merav Battat
Yoav Zilberdik
Carmel Hanany
Shelly Hefetz
Michael Jacobson
Hila Lothan

The Laboratory for Contemporary Urban Design
Tel Aviv University

Spaces – a series on architecture and urban planning

Series Editors: Dr. Itzhak Benyamini and Idan Zivoni

Academic Board: Prof. Ed Greenstein, Prof. Rivka Feldhay, Prof. Hannan Hever

Language Editor: Noa Heyne

Cover Design: Yael Kfir, TAU Graphic Design Studio

Graphic Design: Michal Semo-Kovtez, TAU Graphic Design Studio

All Hebrew rights reserved by

© RESLING Publishing Ltd., 2014

Resling, Itamar Ben-Avi 1, Tel-Aviv 64736

Printed in Israel, 2014

אוניברסיטת תל-אביב

מכון גזית-גלוב
לחקר נדל"ן

הספר ראה אור בתמיכת מכון גזית-גלוב לחקר נדל"ן ואוניברסיטת תל אביב

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשרר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר – כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

רישום: שלי חתוקה

עיצוב עטיפה: יעל כפיר, המשרד לעיצוב גרפי, אוניברסיטת תל אביב
סדר דפוס: מיכל סמוקובץ, המשרד לעיצוב גרפי, אוניברסיטת תל אביב
עריכת לשון: נעה היינה

www.resling.co.il

רסלינג, איתמר בן-אבי 1, תל אביב 64736
טל': 03-6956704

נדפס בדפוס חדקל בע"מ, תל אביב

© כל הזכויות שמורות להוצאת רסלינג בע"מ
נדפס בישראל, 2014

תוכן עניינים

לקסיקון / 6

פתח דבר / 8

הקדמה הרחקה, טלי חתוקה / 13

פרק 1 יחידה

יחידה: טיפולוגיה, פרוגרמה, מיקום / 40

'לתת שירותים כמו של מתפרת בוטיק', מפות יגר, בני ברק / 66

'החיים של עובד הייצור לא קלים בכלל', מפעל ייצור, תפן / 74

'אתר שאפשר לגדול בו', HP-אינדיגו, קרית גת / 82

'סופרים את האוויר', נובולוג, מודיעין / 90

'רצינו מקום שהוא נעים ונוח', ננוסייט, קיסריה / 98

'שופוני זה כל הסיפור', ב.ס.ר. 3, בני ברק / 106

'כלום, אפס, אין השקעות', שימורי המרכז, באקה אל-גרבייה / 114

'מוצרי נישה קשה לייצר בסין', משכן התכלת, באר שבע / 122

'היום אנשים כבר הולכים בשש', אודיוקודס, איירפורט סיטי / 130

'נבחנים ברמת השירות, יכולת ניהול שיחה', תקשוב, עין המפרץ / 138

פרק 2 מערכת

מערכת: מיזוג, סמיכות, אוטונומי / 150

'אין ביזב ויש כל הזמן אבק', באקה אל גרבייה / 172

'כולם רוצים להיראות טוב אבל תמיד אחד מפסיד ושני מרוויח', בני ברק / 178

'בחרתם את הפינה הכי עגומה', עכו / 192

'המפעל צריך לבוא לבד. אסור לחייב אותו', יקנעם / 198

'כל הזמן, מאה אחוז תעשייה', פארק התעשייה מגדל-תפן / 212

'אנחנו בעל הבית וזה סיפור אחר לגמרי', איירפורט סיטי / 218

פרק 3 הנכחה

בדרך לשינוי: עתיד היחסים בין העיר לתעשייה / 236

קווי מתאר לפעולה / 252

מקום עבודה / 298

תעשייה | לקסיקון מונחים בספר

מערכת של יחידות סמוכות או צמודות העוקבת אחרי תואי עירוני.		רחוב
יחידה המורכבת ממספר גופים החולקים מרחב משותף ורציף.		מבן
מערכת של מבנים במרחב תחום.		קמפוס
תיבה בעלת מעטפת אטומה וגמישות ארגונית פנימית.		קופסה
מבנה רב-קומתי עם מספר רב של כניסות העוקב אחרי תואי עירוני.		רכבת
מבנה רב-קומתי, אוטונומי, עם ניצול החלל התת-קרקעי לחניה ואחסנה.		מגדל
חברות ומפעלים המתאפיינים בפרוגרמה עיקרית אחת.		פרוגרמה עיקרית
חברות ומפעלים המושתתים על תמהיל משולב של פיתוח, ייצור ושירותים, באתר אחד.		פרוגרמה משולבת
חברות המושתתות על תמהיל משולב של פיתוח, ייצור ושירותים, המפוזרים על פני אתרים נפרדים.		פרוגרמה מבוזרת
אזורי תעשייה המתאפיינים בפרוגרמה מובהקת אחת (ייצור, פיתוח או שירותים).		התקבצות מובהקת
אזורי תעשייה המתאפיינים בפרוגרמה המשלבת בין שני סוגים של תעשייה (לרוב פיתוח ושירותים).		התקבצות משולבת
אזורי תעשייה המשלבים בין ייצור, פיתוח ושירותים; לעתים מחולקים לתתי-מתחמים ומשקפים התפתחות היסטורית.		התקבצות מעורבת

אזור תעשייה הממוקם בתוך הרקמה העירונית.		מיזוג
אזור תעשייה הממוקם בסמיכות לעיר.		סמיכות
אזור תעשייה הממוקם במרחב האזורי ומהווה מתחם עצמאי.		אוטונומי
עיקרון המקדם יצירה של מערכות קשרים (כלכליים, חברתיים ופיזיים) בסביבת העבודה, בין העיר לתעשייה, בין אזור התעשייה לנוף.		רשת-עבודה
עיקרון המקדם תמהיל של (א) פעילויות ושימושים; (ב) קני מידה; (ג) משתמשים.		תא-עשייה
עיקרון המקדם השהיה של תקנות קיימות והגדרת תקנות זמניות, תחת התניות מסוימות.		רה-גולציה
מודל המקדם דיפוזיה הדרגתית מאזורי התעשייה אל המגורים ולהפך, במטרה ליצור עירוב מיטבי.		מתווה הוליסטי
מודל המקדם עיבוי וציפוף של אזור התעשייה ויצירת ממשקים תפקודיים ונופיים בינו לבין העיר.		מתווה משולב
מודל המקדם פיתוח תשתית נופית מרחבית בקנה מידה אזורי.		מתווה רשתי

פתח דבר

"אז מה המטרה שלנו בעצם?" נזרקה השאלה בחדר. יום ראשון, עוד ישיבה שבועית ממושכת שבה ניסינו לברר לעצמנו מה אנו רוצים להשיג. "לתת פרשנות חדשה למיקום ולתפקוד של התעשייה בעיר"; "לאתגר את התפיסה האוטונומית של התעשייה כיום"; "להציע חשיבה מחודשת על עבודה במארג החיים – מבחינת חתך הגילאים, מתי עובדים, איך עובדים, למה עובדים, ולהצביע על מה שזיהינו, מה קיים ומה חסר". משכנו לכיוונים שונים אך לבסוף הסכמנו שננסה לזהות את המאפיינים של אזורי תעשייה, ואחר כך, במטרה לעורר את השיח על סביבות עבודה, נציע מודל רעיוני באמצעות כלים תכנוניים ועיצוביים.¹

עבורי, החיפוש היה המשך רעיוני לעבודה על ספר המפעל,² אבל בכיוון אחר, כמעט הפוך. אם המפעל הציע דיון על מפעל ארגמן ביבנה כשיקוף של תהליכים חברתיים וכלכליים בחברה הישראלית, הרי שהפרויקט הנוכחי ביקש לייצר סדר יום מרחבי-תכנוני במטרה לעצב ולהשפיע על תהליכים אלו. גם תהליך העבודה על הפרויקט היה שונה בתכלית וצורת הכתיבה האישית, ההיסטוריוגרפית, שאפיינה את המפעל, הומרה בחשיבה קולקטיבית-מופשטת, וכחנית, של צוות רב-משתתפים. עבור מרבית חברי המעבדה, הפרויקט היה פרק שני בטרילוגיה על הנוף הבנוי בישראל. בפרק הראשון, שכונה-מדינה,³ ביקשנו להבין את היחסים התלויים בין המדינה והאזרח בסביבות המגורים. כאן ניסינו לחשוף את היחסים הגלויים והסמויים בין העיר והתעשייה בסביבות העבודה. כל כמה שבועות, הצטופפנו בשני רכבים ונסענו יחד לבקר באתרים השונים. כאשר נסענו רחוק, לָנו באזור על מנת "להספיק" לתור את המקום. גם בפרויקט זה בנינו מסגרת התבוננות לבחינה של אזורי התעשייה והשתדלנו לעקוב אחריה. הסיורים כללו מיפוי של אזורי התעשייה, של העיר שהאזור נמצא תחת ניהולה וביקור במפעלים. במהלך הסיורים שוחחנו עם קובעי מדיניות, אנשי מנהלת ועובדים באזור התעשייה. ניסינו לעמוד על המאפיינים של סביבת העבודה ועל סדר היום של העובדים – איך הם מגיעים

1 המתודה בספר מבוססת על תכנון התערבויות, עם אפשרות ליישומן בסביבתן הטבעית, במטרה לבדוק את תקפותן על מנת לייצר תיאוריות ומסגרות חדשות להמשה, פעולה, הוראה, תהליכי תכנון ורפורמות (Design-based research).

2 הספר המפעל עוקב אחר בניית מפעל ארגמן כ"בית", כמרחב רעיוני, אדריכלי ופיזי, בתוך ההקשר של בניית הבית הלאומי וביקשה לתהליכים כלכליים וחברתיים שהביאו לפירוקו. טלי חתוקה, המפעל, תל אביב: רסלינג, 2011.

3 הספר שכונה-מדינה, הראשון בטרילוגיה זו, הציג ניתוח של שכונות ברחבי הארץ כשיקוף של סדר היום הפוליטי-כלכלי והתכנוני, וסקר את ההשלכות של סדר יום זה על החברה בישראל. מתוך הניתוח מוצע בספר סדר יום חדש, "המארג", לעיצוב שכונות בישראל. טלי חתוקה, רוני בר, מיכאל יעקובסון, הילה לוטן, מירב בטט, ג'סיקה פיין, שכונה-מדינה, תל אביב: רסלינג, 2012.

למקום העבודה, מה הם עושים בהפסקות שלהם, היכן הם אוכלים, מה היחסים ביניהם. ביקשנו לאתר גם את הקונפליקטים השונים, הכלכליים, החברתיים או הסביבתיים בסביבת העבודה. בתום כל סיור צפו התלבטויות חדשות בנוגע לבחירות שלנו, לחומר שנאסף ולתובנות שעלו מהאתרים.

מידי שבוע דנו במה שראינו, במה שלא הספקנו לראות ובמה שלא התירו לנו לראות במפעלים ובחברות בהן ביקרנו, והתווכחנו על נקודות מוצא לניתוח החומר ועל החזון. כך, למשל, אחד הוויכוחים נסב סביב הרעיון של יציבות. אותה אשליה של העידן המודרני בנוגע ליכולתה (של המדינה) לשלוט בתהליכים מורכבים. לאחר ויכוח סוער הסכמנו שבמיוחד בעידן של הכלכלה המודרנית המבוססת על רעיון של סיכון (אשראי, בורסה וכן הלאה), היציבות היא מיתוס. אבל גם לנו היה ברור שבשונה מהכלכלה המודרנית, תכנון הוא כלי שבמהותו מבקש לייצב, להסדיר, הוא שדה המתנהל בעצלתיים ואשר לרוב אינו יכול להדביק את הקצב המהיר של הכלכלה. איך להתמודד עם המתח הזה? עם חוסר יציבות מובנה מחד גיסא ורצון להסדיר את המרחב מאידך גיסא? על כך לא הסכמנו בינינו. "אם אני בעל עסק שרוצה להשקיע בישראל עלי לדעת שהמיסים לא ישתנו בפתאומיות, שהעובדים יישארו ושתהיה אספקת כוח אדם. עבור המפעל, יציבות היא חיונית. בעל המפעל לא ילך למקום שבו יש חוסר יציבות ביטחוני או חברתי", אמר מי מאתנו. "אין דבר בעולם שמשתנה מהר יותר מאזור תעשייה", אמרו אחרים, "לדבר על יציבות בהקשר של תעשייה זה אוקסימורון." אז איזה סדר ניתן לייצר? צריך סדר? ייתכן שהכיוון, כך נחתם אותו דיון, אינו שאלת היציבות אלא הגמישות בתהליך ההסדרה. אין ספק, ההכרה בחוסר שליטה או שליטה מועטה על סביבות העבודה, במיוחד בעולם גלובלי, ערערה אותנו קצת. במיוחד ההבנה שמדובר במערכת כלכלית-פוליטית, מורכבת, המחברת בין משאבים, ייצור ואנשים. כצפוי, החלק הקשה היה לנתח את החומר שנאסף. על מנת להבין טוב יותר את המרחב התעשייתי בישראל בנינו תרגילים קבוצתיים אשר אפשרו לנו לארגן ולהבין טוב יותר מה מצאנו. כל ביקור תועד, כל דיון תומלל וכל תרגיל עובד טקסטואלית וגרפית, מה שאפשר לנו לחזור לשלבים שונים בתהליך העבודה. חלק קטן מהחומר שנאסף מצא את מקומו בין דפי הספר.

במהלך העבודה צפו שאלות קבועות: מה השיח התכנוני יכול להציע כאן? האם בישראל, מקום שבו השיח נשלט על ידי השיח הביטחוני והלאומיות המסוכסכת, באופן כזה שמשטש ומדחיק סדר יום חברתי-מרחבי, יש ערך לסדר יום תכנוני בתחום העבודה? האם הוא יכול לייצר סדר יום שישנה את חוקי המשחק? בבחינה

של שאלות אלו בחרנו גם לשתף אורחים שהציעו כיוונים שונים. כך למשל נשמע אחד הדיונים:⁴

יוברט: "כשהתחלתי לחשוב על הנושא שאלתי את עצמי מה בתוך הטרימינולוגיה מפריע לנו לתפוס את היחס בין העיר לתעשייה, שמשום מה היום נתפסות כשתי ישויות שונות; מתי הן נעשו שתי ישויות נפרדות? עם ההתפתחות של התכנון המודרניסטי. הרעיון הבסיסי היה לשלוט על ידי הפרדה מרחבית. הדיפרנציאציה המרחבית מאפשרת לנו לכתוב חוקים ורגולציות – עיצוב המרחב כפתרון בעיה. מה הבעיה? הבעיה היא בעיה אנושית שהאחד מפריע לשני, קרוב מדי/רחוק מדי. בכלכלה זה נקרא 'השפעות השכן' – מה שאתה עושה מפריע לשכן, לטוב ולרע. הבעיה היא איך אני מסדיר את זה. זה הבסיס המוסרי של תכנון – אנחנו מתערבים כדי למנוע הפרעות. אז נכנס העניין הזה של איזור או הפרדה [...]".

יואב: "אפשר לא לנסות למנוע חיכוכים, זה יסתדר מאליו".
רוני: "שום מתכנן או יזם לא היה רוצה להיכנס למצב של אי-ודאות כזה, שבו החיכוכים כבר 'סתדרו מאליהם'".

טלי: "התכנון מבקש למנוע קונפליקטים. גם אם לא היינו נותנים הנחיות המתכנן באופן אוטומטי היה מקדם איזשהו סדר כדי למנוע חיכוכים".
יוברט: "הנחיה אפשרית זה 'ללא הנחיות'".

מירב: "ניתן לבנות טבלה ולחשוב איפה כדאי לקדם שיתוף ומהם החיכוכים שאני רוצה למנוע".

טלי: "זה אומר שיש להגדיר טוב ורע".

יואב: "יש חיכוכים שהם נסבלים".

טלי: "כלומר מנעד של חיכוכים. זה כבר סדר".

יוברט: "יש תיאוריה שלמה שבני אדם הם ככה בכל הטבע שלהם, שהקונפליקט הזה הוא built in. כל הרעיון של שיתוף הציבור, של ציבור שאמור להגיע לקונצנזוס הוא בלתי אפשרי וזה למעשה אף פעם לא קורה. אז אולי הכי כדאי לשאוף לאגוניזם, לעירוניות המבוססת על ויכוחים פתוחים ודמוקרטיים. במילים אחרות, אין מה לשאוף לקונצנזוס".

ואמנם, גם אם לא הבנו את זה במהלך הדיון עצמו, זה מה שמבקש הספר לומר בצורה ברורה. לא ניתן להגיע לקונצנזוס ואולי אין צורך לשאוף אליו. קונפליקטים הם משהו שיש לחיות עמו, יש להיות מודע אליהם, להכיר אותם, לא ניתן למגרם.

כך גם בין העיר לתעשייה – הניסיון להפרדה בין השניים מזיק יותר ממועיל. בעידן הניאו-ליברלי, ערים אינן יכולות להרשות לעצמן לא לחשוב על הממשק בין מגורים לעבודה, על מקורות הכנסה וניהול משאבים יעיל. זה אינו בהכרח שיקול אידיאולוגי אלא שיקול הישרדותי.

זה גם הרציונל שעומד בבסיס הספר אשר מבקש להציע חשיבה מורכבת, מערכתית, אשר מקדמת ממשקים בין מגורים לעבודה, בין העיר לתעשייה. ההבנה שיש לשלב את כל שלבי הייצור והפיתוח בכלכלה המקומית ובמרחב העירוני הולכת ומחלחלת בקרב מקבלי ההחלטות בעולם המערבי. היום כבר ברור לכולם שעלות העובד הסיני, ההודי או האפריקאי אינה נמוכה כל כך כשמחשבים גם את עלויות השינוע הכבדות ואת הבעיות הסביבתיות הנלוות. יתרה מזאת, בייצור ובתעשייה גלום פוטנציאל לא רק לצמיחה כלכלית אלא גם להעלאת איכות החיים העירונית. אם ברצוננו להימנע מיצירתם של אזורי תעשייה וערי שינה, המודל שלפיו מתפתחת מדינת ישראל, עלינו להפסיק לחשוב על העיר והתעשייה כנפרדות זו מזו ולהתחיל לקדם ממשקים הדוקים יותר בין השתיים. מה הבעיה? כמו שכל חוקר מתחיל יאמר, הקושי טמון באופן שבו מנוסחות הבעיות. אם ננסח את הבעיה של העיר במאה ה-21 כ"בעיית דיור", כפי שזו באה לידי ביטוי במחאות ברחבי העולם בשנת 2011, לא נצליח לשכלל את סביבות החיים והעבודה של כולנו.

על תהליך העבודה על הספר אנו חבים תודה לרבים שתמכו בנו ואפשרו לנו את קיומו של הפרויקט. תודה לוועדה של משרד התרבות והספורט על פרס רכטר לאדריכל הצעיר 2012 – המענק מטעמם סייע לממן את הסיורים והנסיעות הקבוצתיות ברחבי הארץ. תודה לדיקן הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת תל אביב, פרופ' איל זיסר, ולמכון גזית-גלוב לחקר נדל"ן במרכז הבינתחומי הרצליה על תמיכתם בהוצאת הספר. תודה למשרד לעיצוב גרפי באוניברסיטת תל אביב, למיכל סמו וליעל כפיר על עיצוב הספר שדרש המון סבלנות ומחשבה על פרטים. תודה מיוחדת להוצאת רסלינג, לעידן צבעוני וד"ר יצחק בנימיני, הבית של הפרסומים שלנו בשפה העברית, אשר מלווים אותנו כברת דרך ארוכה בהרבה סבלנות ועידוד, ומסייעים לנו בכל דרך.

תודות לכל אותם אנשי תעשייה ועובדים שפתחו בפנינו את מקומות עבודתם, ענו לנו על שאלותינו בסבלנות רבה ואפשרו לנו לצלם ולבחון את סביבת העבודה שלהם. לולא הם, היינו מתקשים לקבל תמונה כה מפורטת של מרחב העבודה. תודה מיוחדת לאמיר תורן, מנכ"ל חברת ננוסייט, לאריק גולד, סמנכ"ל אגף גיוס

בחברת תקשוב, למיכאל תמים, דירקטור לוגיסטיקה בחברת אודיוקודס, ליוסי אסולין ואלמוגית קדרון, מנהל מפעל הדיו ומנהלת קשרי חוץ בחברת HP-אינדיגו, לעפיף זבאד, נסרין דקה, ערין זבאד, עלאא זבאד וגרה סעיד, עובדי ומנהלי חברת שימורי המרכז, לשלמה אברהמי, מנכ"ל חברת משכן התכלת, לדוד בר, מנכ"ל חברת נובולוג, לוורד היבשר, בעלת חברת מפות יגר, לאדריכלים ערן שקד וערן לשם מחברת CityBee אדריכלים, לפואד חיר, עמאד חיר, ראויה חמיד ואפנאן סויד ממפעל סבתא ג'מילה.

תודה נוספת לנציגים מאזורי התעשייה השונים שנפגשו אתנו בסוירים; לרויטל גורדון ומרגלית רוזנברג מהחברה לפיתוח קיסריה, לכרמית כהן מהמרכז להון אנושי בעיריית עכו, לראמי חשאן ואדם עינב מהמועצה המקומית תעשייתית מגדל תפן, לדגן יהל ממנהלת אזור התעשייה י.ש. גת, לאברהם מואסי מעיריית באקה אל-גרבייה, לעדי דנה, מנכ"ל חברת איירפורט סיטי, לד"ר בני אילן מחברת יעדים לפיתוח עסקי בבאר שבע ולאדריכל עדן בר שהשתתף בתכנון התב"ע בבני ברק. תודה גם לכל אותם מקבלי החלטות, מתכננים ופעילים שפגשו אותנו ואפשרו לנו הצצה נוספת על הדינמיקה והמתחים בעולם התעשייתי. תודה מיוחדת לאיילה גלדמן מהמשרד להגנת הסביבה – אגף תכנון, לנתנאל היימן, מנהל המחלקה לכלכלת עסקים בהתאחדות התעשיינים, ליהודה אלחדיף ולליאת גור, נשיא ודוברת התאחדות התעשייה והמלאכה. נוסף על המפגש עם אנשי המקום, חשוב היה לנו לשמוע את תגובתם של אנשי אקדמיה ומתכננים פעילים שתרמו לנו תובנות ביחס לניתוח החומרים, בכיווני מחשבה שלעתים לא העלינו על דעתנו. גם כאן מגיעות תודות לפרופ' (אמריטוס) יוברט לו-יון מהטכניון, למתכנן רן וולף מתכנון עירוני וניהול פרויקטים בע"מ על ההשתתפות בדיונים. תודה מיוחדת לחן רוזנק, עורכת המשנה של הבלוג אורבנולוגיה, על הסיוע הרב בעריכה ובהגהות על הספר.

ולבסוף, תודה לכל חברי צוות המעבדה היקרים, רוני בר, מירב בטט, יואב זילברדיק, כרמל חנני, שלי חפץ, מיכאל יעקובסון והילה לוטן, שהצטרפו לפרויקט שעורר לא מעט ויכוחים ומחשבות. נדמה לי שמפרויקט לפרויקט אנחנו לומדים טוב יותר לחשוב ולחפש. עבור כולנו זה היה מסע מטלטל, מסע של התפכחות.